

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยที่กำหนดการสมรสของประชากรไทยเพศชายและเพศหญิงแยกกัน โดยใช้ข้อมูลพาแนลของ 77 จังหวัด ระหว่าง พ.ศ. 2556-2559 ทั้งนี้ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่ออัตราการสมรส ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ คือ อัตราส่วนเพศ (2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่วนบุคคล คือ ค่าจ้าง และระดับการศึกษา (3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ สัดส่วนของอัตราการว่างงานในเพศชายต่อเพศหญิง และสัดส่วนคนจน และ (4) ปัจจัยด้านสาธารณสุข คือ สุขภาพจิต (วัดจากอัตราผู้ป่วยโรคซึมเศร้า) สุขภาพกาย (วัดจากอัตราผู้พิการ) และภาวะอ้วนลงพุง

ผลการทดสอบ Hausman test พบว่า แบบจำลอง random effect มีความเหมาะสมในการคาดประมาณแบบจำลอง โดยผลการคาดประมาณสมการปัจจัยที่กำหนดอัตราการสมรสของเพศชายพบว่า ค่าจ้างของเพศชาย ระดับการศึกษาของเพศชาย อัตราการว่างงานโดยเปรียบเทียบของทั้งสองเพศ อัตราผู้ป่วยโรคซึมเศร้า และความแตกต่างของท้องถิ่น (ผู้ชายในจังหวัดทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการสมรสสูงกว่าภาคกลาง) มีผลกระทบต่ออัตราการสมรสของเพศชาย โดยทิศทางของผลกระทบเป็นไปตามสมมติฐานทุกปัจจัย ยกเว้นอัตราผู้ป่วยโรคซึมเศร้าซึ่งผลการคาดประมาณตรงข้ามกับสมมติฐานเนื่องจากข้อจำกัดในการรวบรวมข้อมูล

ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการสมรสของเพศหญิง ได้แก่ อัตราส่วนเพศ อัตราการว่างงานโดยเปรียบเทียบ อัตราผู้ป่วยโรคซึมเศร้า และความแตกต่างของท้องถิ่น (ผู้หญิงในจังหวัดทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการสมรสสูงกว่าภาคกลาง) โดยทิศทางของผลกระทบเป็นไปตามสมมติฐานทุกปัจจัย ยกเว้นอัตราผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเช่นเดียวกัน